

Duminica a 13-a după Rusalii

(Pilda lucrătorilor celor răi)

30 august 2026

„Zis-a Domnul pilda aceasta: **Era un om oarecare stăpân al casei sale, care a sădit vie; a împrejmuit-o cu gard, a săpat în ea teasc, a clădit un turn și a dat-o lucrătorilor, iar el a plecat departe.** Când s-a apropiat **vremea roadelor**, a trimis pe slujitorii săi la lucrători ca să ia partea lui de roade. Dar lucrătorii, punând mâna pe slujitori, pe unul l-au bătut, pe altul l-au omorât, iar pe altul l-au ucis cu pietre. Din nou a trimis alți slujitori, mai mulți decât cei dintâi, și au făcut acelora tot așa. La urmă, a trimis la ei pe fiul său, zicând: Se vor rușina de fiul meu. Iar lucrătorii viei, văzând pe fiul, au zis între ei: Acesta este moștenitorul; veniți să-l omorâm și să avem noi moștenirea lui. Și, punând mâna pe el, l-au scos afară din vie și l-au ucis. Deci, când va veni stăpânul viei, ce va face acelor lucrători? I-au răspuns: Pe aceștia răi, cu rău îi va pierde, iar via o va da altor lucrători, care vor da roadele la vremea lor. Zis-a lor Iisus: Oare n-ați citit niciodată în Scripturi: «Piatra pe care au nesocotit-o ziditorii, aceasta a ajuns să fie în capul unghiului. De la Domnul a fost aceasta și este lucru minunat în ochii noștri»? De aceea vă spun vouă că **Împărăția lui Dumnezeu se va lua de la voi și se va da neamului care va face roadele ei.** Cine va cădea pe piatra aceasta se va sfărâma, iar pe cel peste care va cădea ea, îl va zdrobi” (Ev. Matei 21, 33-44).

Pilda lucrătorilor celor răi cunoaște în tradiția patristică două chei de interpretare: prima are în vedere pregătirea lumii pentru venirea lui Hristos și respingerea Lui de către poporul ales, iar a doua are în vedere Biserica, poporul lui Dumnezeu, care nu conștientizează înălțimea chemării sale, măreția darurilor primite și privilegiul de a fi ales de Dumnezeu. În cele ce urmează accentul va fi pus pe a doua dimensiune, care privește Biserica și viața creștină astăzi.

1. Privilegiul uriaș de a fi un credincios

În centrul pericopei evanghelice de astăzi stă „via” încredințată de stăpân unor lucrători aleși. Încredințarea viei spre lucrare este un privilegiu deosebit pentru lucrători, căci stăpânul putea alege alte persoane. **Pilda se întemeiază pe celebra „Cântare a viei” cuprinsă în capitolul cinci al cărții prorocului Isaia**, unde acesta rostește un cântec de dragoste pentru via unui prieten. Isaia arată că acest „prieten”, stăpânul din parabola de azi, a sădit în via sa viță de soi bun, a ridicat turn în mijlocul ei și a făcut un teasc, cu nădejdea „că va face struguri, dar ea a făcut aguridă” (Isaia 5,2). Spre sfârșitul cântării profetul explică ce reprezintă via:

*„Dar **via Domnului Savaot este casa lui Israel**, iar oamenii din Iuda sunt sădirea Sa dragă. El nădăjduia ca acesta să fie un popor fără păcate, dar iată-l plin de sânge. Nădăjduit-a să-l rodească dreptate, dar iată: răzvrătire” (Isaia 5,7).*

Stăpânul viei este așadar Dumnezeu, iar via este în primul rând poporul lui Israel, dar în sens larg se referă și la Noul Israel, la Biserică, precum și la fiecare creștin în parte. Faptul că via a fost plantată de „prietenul” oamenilor, de Dumnezeu, ne arată că ceea ce avem este dăruit sau primit. Via nu este dată în proprietate, ci în administrare, iar stăpânul acesteia așteaptă partea sa de roade. Prin aceasta „**via**” se referă la **lucrarea sfântă de mântuire a lumii, la care oamenii sunt chemați să participe în funcție de chemarea lor.**

Stăpânul viei, înainte de a pleca „departe”, s-a îngrijit de toate cele de trebuință pentru paza și buna lucrare a acesteia: a împrejmuit-o cu gard (= poruncile lui Dumnezeu), a făcut un teasc (= sugerează așteptarea roadelor) și a zidit turn (= locul de unde poate fi

păzită via, simbol al proniei divine). Dumnezeu s-a îngrijit așadar de toate înainte de a încredința via spre lucrare și a cere roade de la lucrătorii cărora le-a dăruit via! Prin aceasta, **via devine în esență un simbol al tuturor darurilor primite de oameni de la Dumnezeu, precum și al așteptărilor lui Dumnezeu față de poporul Său, Biserica Sa, și în cele din urmă față de fiecare creștin.** Rândurile de slujitori trimiși, care au fost alungați sau uciși reprezintă profeții Vechiului Testament, dar în același timp și marea răbdare a lui Dumnezeu cu Biserica și lumea Sa! Trimiterea Fiului este ultimul gest de iubire, însă acesta nu a fost primit, ci ucis. Chipul lui Dumnezeu din această parabolă este acela al unui **Dumnezeu care așteaptă struguri și primește aguridă, care așteaptă recunoștință și primește răzvrătire, iar El iubește și dăruiește în continuare!**

Plecarea Sa „departe” nu înseamnă lăsarea viei de izbeliște, ci exprimă libertatea pe care a dăruit-o lucrătorilor, spre a se bucura de darul viei, dar cu responsabilitate. **Dumnezeu nu abandonează via, ci îi acordă omului timpul libertății sale.** Responsabilitatea lucrătorilor pentru darurile primite este judecată la venirea stăpânului, un chip al judecății de apoi, în care Dumnezeu va răsplăti fiecăruia după roadele aduse. Lucrătorii cei răi sunt pedepsiți pentru uciderea fiului, care este „piatra din capul unghiului” (cf. Ps 117, 22-23), iar via este dată altor lucrători, care vor da roadele la vremea lor.

Parabola nu se referă în primul rând la judecata finală, ci are în vedere judecăți parțiale pe care Dumnezeu le face deja în decursul istoriei. Marele filozof german Georg Wilhelm Friedrich Hegel spunea în *Principiile filozofiei dreptului*, că **„istoria lumii este judecata lumii” (die Weltgeschichte ist Weltgericht).** Chiar dacă la Hegel nu există o instanță exterioară lumii care să facă această judecată, noi creștinii putem înțelege, plecând de la pilda de astăzi, că de-a lungul epocilor judecata lui Dumnezeu are loc deja în istorie. Dumnezeu nu se abate de la planul de mântuire a lumii, căreia nu dorește să-i nege libertatea, ci găsește noi lucrători care vor să lucreze în via Sa. Ca exemplu, putem aminti faptul că ideologiile fascismului și comunismului, care au negat că orice om este creat de Dumnezeu, au fost deja judecate de istorie. Ele pot fi asemăunate cu sisteme create de lucrătorii cei răi din pilda de astăzi, care L-au negat pe Dăruitor, i-au ucis pe trimișii Săi, căutând realizarea „paradisului social terestru” prin deportări, crime și minciună, desconsiderându-L pe Creator.

Evangelia de astăzi ne învață că a fi creștin înseamnă a primi în administrare „via” lui Dumnezeu, iar acesta este un privilegiu ce trebuie din nou și din nou conștientizat. Nu este ceva ce ni se cuvine, ci un dar gratuit. Alexander Schmemmann spunea referindu-se la „concedierea” catehumenilor, actul final al primei părți a Sfintei Liturghii, că a rămâne mai departe la slujbă în biserică este **„o solemnă reamintire a chemării înalte, a privilegiului uriaș, de a fi unul dintre credincioși”**¹. Câți dintre noi, cei care participăm duminica la Liturghie suntem conștienți de acest privilegiu uriaș, de a fi admiși să participăm la uriașa Taină a prefacerii pâinii și vinului în Trupul și Sângele lui Hristos, de a ne împărtăși, iar prin aceasta de a participa la marea chemare de a fi „preoți” sau „lucrători buni” în cadrul planului de mântuire a lumii rânduit de Dumnezeu?

2. Darurile lui Dumnezeu în viața noastră

În aceste zile părinții mei au împlinit 55 de ani de căsătorie și i-am sărbătorit cu toții - copii, nepoți și strănepoți - în Făgăraș. Un prieten care a văzut fotografia cu întreaga familie mi-a scris: **„Părinte, eu văd lucrurile acestea ca pe o minune!”**. Câți din noi

¹ Pr. Alexander Schmemmann, *Liturghie și viață*, Basilica, București, 2014, p. 82.

realizăm că cele mai multe momente și realități din viața noastră sunt minuni? Câți conștientizăm că nimic nu ni se cuvine automat, că astăzi putem fi și mâine nu, că orice zi este un dar, că a avea mamă și tată este un dar, că a avea o familie și copii nu este doar un dar de la Dumnezeu, ci chiar o minune? Atât de mulți oameni nu și-au cunoscut mama sau tatăl, au trăit poate prea puțin alături de ei, i-au pierdut pe cei dragi prea repede, iar cei care îi mai au, nu pot fi recunoscători și nu pot mulțumi părinților cel puțin pentru darul vieții. Trecem prin viață ca lucrătorii din parabola de astăzi, fără recunoștință și fără a ne gândi cât de mult ne-a dăruit Dumnezeu. Mai mult decât atât, văzând cât de ușor se destramă o familie în zilele noastre, realizăm oare că a trăi alături de un om 55 de ani nu este o realizare omenească, ci o binecuvântare dumnezeiască? **Cât de repede ne despărțim unii de alții sau altfel spus cât de ușor ne retragem iubirea de la ceilalți!** Cel care înțelege fluxul iubirii lui Dumnezeu, pe care se întemeiază întreaga lume și existență, a înțeles cea mai mare taină a vieții!

Stăpânul viei aștepta de la lucrătorii care au primit via în dar recunoștință și împărțirea roadelor, bucuria în comuniune de împărțirea unui dar, însă răspunsul lor a fost răzvrătirea și uciderea! Pentru a nu trăi în răzvrătire în această lume este nevoie de credința în faptul că totul este un dar dumnezeiesc! Nu doar lumea întreagă este dar, ci fiecare om trebuie văzut ca dar dumnezeiesc. **La întrebarea „Cine sunt eu?”, un creștin ar trebui să răspundă „Eu sunt un dar”.** Eu sunt un dar al Marelui Dăruitor, a lui „Bog”, cum îi spun slavii lui Dumnezeu, adică al „Celui Bogat”. Sunt un dar chemat să se dăruiască la rândul său Dăruitorului și semenilor, iar prin aceasta îmi împlinesc sensul pe acest pământ! Prin aceasta se naște fluxul de iubire și de dăruire, care transformă întreaga existență în lumină, bucurie și binecuvântare. Nu doar eu sunt un dar, ci tot ceea ce am primit sau primesc în viață este dar!

Una din marile întrebări, pusă adesea în contextul teodiceei sau al încercării de a înțelege dreptatea lui Dumnezeu în lumea aceasta, este cea a suferinței și durerii. Pot fi acestea văzute ca „daruri” în viața noastră? Să luăm un exemplu banal, anume călcarea într-o groapă, căderea și ruperea unui picior. Pot să fiu recunoscător lui Dumnezeu pentru aceasta? Pot vedea această întâmplare ca un „dar”? Dacă sunt obișnuit să fiu mulțumitor și recunoscător, cred în Dumnezeu și „aștept viața veșnică” (*Crezul*) pot vedea în această întâmplare un prilej sau o ocazie de a învăța: pot învăța să fiu mai atent și să mă uit pe unde calc, căci aș putea păți ceva mai rău; pot învăța să exersez răbdarea și să văd ce înseamnă să fiu dependent de ceilalți, fiind imobilizat la pat; pot să mă rog mai mult și să citesc Sfânta Scriptură sau cărți duhovnicești, spre a simți mai profund lucrarea lui Dumnezeu în viața mea și a învăța noi lucruri; pot învăța să prețuiesc sănătatea și să prețuiesc darul acesteia, pe care nu l-am înțeles până atunci. Prin aceasta „răul” din această banală întâmplare deschide noi direcții de înțelegere a bogăției vieții și mă apropie de Dumnezeu. Sfântul Părinte Arsenie Boca spunea undeva, că Dumnezeu îngăduie necazuri în viața pământească, ca să ne săturăm de ea și să înțelegem că există o altă viață veșnică la finalul acesteia!

Ce facem însă atunci când vin greutăți și încercări atât de mari în viața noastră, încât nu mai vedem nici un sens dincolo de ele, ne copleșesc, iar durerea sufletească sau fizică sunt aproape de nesuportat? Putem primi mici crâmpie de lumină, atunci când înțelegem în credință că orice ne este dat, este un dar! Fiind un dar, acesta cere după sine mulțumire și recunoștință. Putem însă mulțumi pentru un dar care ni se pare rău sau otrăvit? În această situație suntem chemați **să nu ne uităm la dar, ci la Dăruitor. Adevărata recunoștință nu se uită cu predilecție la dar, ci la Dăruitor!** Nu orice încercare din viața noastră este „dăruită” de Dumnezeu, ci multe sunt cauzate de noi, de păcatele noastre sau de ispitirea celui rău, fiind doar îngăduite de Dumnezeu! Știind aceasta, credința și încrederea în Dumnezeu este cea care aduce mângâiere în aceste

încercări! Privim spre Dăruitor sau spre Îngăduitor, conștienți că este Tatăl nostru iubitor din ceruri, Căruia dacă îi cerem pâine nu ne va da piatră și dacă îi cerem pește nu ne va da șarpe (cf. Luca 11,11). Iar această atitudine duhovnicească ne ajută să trecem încercările cu inima mai deschisă și să le vedem cu alți ochi, ca etape ale dumnezeieștii pedagogii a lui Dumnezeu!

Închei gândurile și meditațiile legate de Evanghelia acestei duminici amintind binecuvântarea întreită cu dicherul și tricherul, pe care arhiereul o săvârșește la Sfânta Liturghie intercalând-o în cântarea „Sfinte Dumnezeule” și spunând:

„Doamne, Doamne, caută din cer și vezi și cercetează via aceasta pe care a sădit-o dreapta Ta și o desăvârșește pe ea”.

Suntem așadar lucrători în via Domnului, dar nu singuri, ci sub pronia Sa dumnezeiască și de nepătruns pentru noi ca oameni limitați și muritori. Nedesăvârșirea lumii acesteia și toate neputințele ei sunt astfel purtate în rugăciune la *Tronul ceresc*, cerându-l „prietenului” (Isaia 5,1) Dumnezeu să cerceteze mereu „via” zidită de dreapta Sa, spre a o conduce spre rodire și desăvârșire, pentru a răspândi tot mai mult lumina și binecuvântarea Sa!

Pr. Daniel Benga